

Broj: 03-02-850/2022
Sarajevo, 18.07.2023. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući ✓

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO B-4

Primljeno: 18-07-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	-02-	1429	/22

PREDMET: Veza Vaši akti broj: 02-02-1429/23 od 22.06.2023. godine

Poštovani,

U skladu sa članom IV. B. 7. c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa odredbama člana 183. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), u prilogu Vam dostavljam **Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o amandmanima na Prijedlog zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, koje su u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine podnijeli delegati: Ivo Tadić (9 amandmana) i Damir Džeba (5 amandmana), a koje je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 04.07.2023. godine i na 8. sjednici, održanoj 18.07.2023. godine.**

Izjašnjenje se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu na bosanskom jeziku

Co: Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
gosp. Vedran Lakić, ministar

Na osnovu člana 73. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10 i 39/20), a u vezi sa odredbama člana 183. stav (3) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), nakon razmatranja Amandmana na Prijedlog Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, koje su podnijeli Ivo Tadić i Damir Džeba, delegati u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 7. sjednici, održanoj 04.07.2023. godine i na 8. sjednici, održanoj 18.07.2023. godine utvrdila sljedeće:

IZJAŠNJENJE

o Amandmanima na Prijedlog Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, koje su podnijeli Ivo Tadić i Damir Džeba, delegati u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH

A. PREDLOŽENI AMANDMANI IVE TADIĆA, delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH:

AMANDMAN I

Član 3. stav (1) mijenja se i glasi:

(1) Definicije i pojmovi u smislu korištenja ovog zakona imaju sljedeće značenje:

- a) **Administrativna barijera** u smislu ovog zakona predstavlja svaku vrstu prepreke koja se javi kada nadležni organi i institucije koji imaju javne ovlasti, te rješavaju u upravnim stvarima, ne osiguraju efikasno ostvarivanje prava i interesa fizičkih i pravnih lica a u smislu brzog, potpunog i kvalitetnog rješavanja upravnih stvari u upravnom postupku. Administrativnu barijeru utvrđuje Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (u daljnjem tekstu: Operator za OIEiEK), uz saglasnost Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), na osnovu zahtjeva potencijalno privilegovanog proizvođača.
- b) **Aukcija** je nediskriminirajući konkurentni proces nadmetanja, kojim se predviđa sudjelovanje dovoljnog broja ponuđača, za predmet aukcije,
- c) **Aukcija za mala postrojenja - FIT Aukcija** je proces nadmetanja kojim se pobjedniku/pobjednicima dodjeljuje pravo prodaje električne energije proizvedene iz OIEiEK iz malih postrojenja, a nadmetanje se vrši za tehnološke kvote definisane u jedinicama instalisane snage (kW),
- d) **Aukcija za velika postrojenja - FIP Aukcija** je proces nadmetanja, kojim se pobjedniku/pobjednicima dodjeljuje podsticaj u vidu fiksne premije po isporučenom MWh električne energije iz OIEiEK iz velikih postrojenja, nadmetanje se pritom vrši za tehnološke kvote definisane u jedinicama instalisane snage (kW)
- e) **Biomasa** znači biološki razgradiva frakcija proizvoda, otpada i ostataka iz poljoprivrede (uključujući materije životinjskog i biljnog porijekla), šumarstva i s tim povezanih industrija, uključujući ribarstvo i akvakulturu, te biološki gasovi i biološki razgradiva frakcija industrijskog i komunalnog otpada,
- f) **Biogas** znači gasovita goriva proizvedena iz biomase,
- g) **Donja granica prihoda** predstavlja minimalni prihod koji omogućava pokrivanje troškova postrojenja bez ostvarivanja dobiti,

- h) **Električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora** znači električnu energiju proizvedenu u elektranama koje koriste isključivo obnovljive izvore energije, kao i dio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije, uključujući električnu energiju proizvedenu u pumpnim hidroelektranama iz prirodnog dotoka vode, a isključujući električnu energiju koja je proizvedena kao rezultat pumpno-akumulacionog sistema,
- i) **Elektronska aukcija - e-aukcija** je način provođenja dijela postupka aukcije, koji uključuje podnošenje novih ponuda (u vidu fiksne premije ili garantovane otkupne cijene), izmijenjenih naniže, a odvija se nakon pretkvalifikacija i omogućava njihovo rangiranje pomoću automatskih metoda ocjenjivanja u informacionom sistemu,
- j) **Energija iz obnovljivih izvora** ili obnovljiva energija znači energiju iz obnovljivih nefosilnih izvora, energija vjetra, solarna energija (toplinska i fotonaponska) te geotermalna energija, energija plime, oseke i druga energija oceana, hidroenergija, energija iz biomase i gasa dobijenog od otpada, gasa dobijenog iz uređaja za obradu otpadnih voda i biogasa,
- k) **Fiksna premija** je novčani iznos koji se dodjeljuje pobjedniku/pobjednicima FIP aukcija po MWh proizvedene električne energije koji se dodaje na cijenu ostvarenu na organizovanom tržištu električne energije za dan unaprijed,
- l) **Garancija porijekla električne energije** znači ispravu kojom se krajnjem korisniku potvrđuje da je dati udio ili količina električne energije proizvedena u postrojenju korištenjem OIEiEK i da odgovara iznosu proizvedene električne energije od 1 MWh,
- m) **Garantovana otkupna cijena** označava fiksnu cijenu, koja je za svakog privilegovanog proizvođača utvrđena kroz konkurentni proces FIT aukcije, po kojoj privilegovani proizvođač električne energije iz OIEiEK prodaje električnu energiju Operatoru za OIEiEK,
- n) **Gornja granica prihoda** predstavlja maksimalni prihod postrojenja iznad kojeg se ne isplaćuje fiksna premija,
- o) **Hibridna elektrana** znači postrojenje za proizvodnju električne i/ili toplotne energije upotrebom dva ili više različitih energenata, od kojih je barem jedan obnovljivi izvor energije. Postrojenja koja ne koriste ni jedan obnovljivi izvor energije ne mogu se smatrati hibridnom elektranom u smislu ovog zakona,
- p) **Investitor** znači pravno ili fizičko lice u čije ime i za čiji račun se gradi postrojenje za proizvodnju električne enegije iz OIEiEK,
- r) **Ispitivač potencijala OIE** znači investitora koji, u svrhu izgradnje postrojenja, provodi ispitivanje potencijala OIE (vjetropotencijala, hidropotencijala, potencijala geotermalne energije ili drugog obnovljivog izvora energije),
- s) **Kogenerativno postrojenje** označava postrojenje u kojem se odvija kogeneracija, odnosno istovremena proizvodnja toplotne i električne i/ili mehaničke energije. Kogenerativno postrojenje može obuhvatiti i vršne kotlove, ukoliko čine jednu jedinicu koju nije moguće fizički razdvojiti,
- t) **Komunalni otpad** znači otpad iz domaćinstava kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva,
- u) **Kvalifikovani proizvođač** znači proizvođača koji u pojedinačnom objektu za proizvodnju električne energije proizvodi električnu energiju, koristeći obnovljive izvore energije ili otpad na ekonomski primjeren način, uključujući kombinirani ciklus proizvodnje toplotne i električne energije, koji je usklađen sa zaštitom okoliša,
- v) **Maksimalna garantovana otkupna cijena** je početna cijena u postupku aukcije za mala postrojenja,
- z) **Mala postrojenja** označavaju elektrane na obnovljive izvore energije do utvrđenog praga instalisane snage postrojenja u skladu sa ovim zakonom,
- aa) **Monetarni kredit** označava monetarnu vrijednost razlike predate više proizvedene električne energije prosumera u odnosu na količine preuzete sa mreže tokom obračunskog perioda, u skladu sa šemom snabdijevanja neto obračuna,
- bb) **Naknada za podsticanje** znači naknadu koju plaćaju svi krajnji kupci električne energije, a koja se koristi za podsticanje korištenja OIEiEK,
- cc) **Neto obračun** označava šemu snabdijevanja unutar koje se novčana vrijednost viška električne energije isporučene u mrežu od strane prosumera može koristiti kasnije za nadoknadu troškova električne energije preuzete u periodu kada sopstvena proizvodnja nije dovoljna i gdje je višak vrijednosti energije niži od maloprodajne cijene električne energije,

- dd) **Obim aukcije** označava maksimalnu količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije iskazanu u GWh, koja će biti podsticana putem fiksnih premija kroz sprovođenje aukcija,
- ee) **Obnovljivi izvori energije** znače obnovljive nefosilne izvore energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, talasi, plima/oseka, hidroenergija, biomasa, deponijski gas, gas iz postrojenja za preradu otpada i biogas),
- ff) **Operator za OIEiEK** znači pravno lice koje obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom.
- gg) **Postrojenje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i efikasne kogeneracije** znači postrojenje namijenjeno za proizvodnju električne ili električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora energije, sa jednom ili više proizvodnih jedinica,
- hh) **Potencijalni privilegovani proizvođač** je pobjednik u procesu aukcije i koji rješenjem Operatora za OIEiEK stiče status potencijalno privilegovanog proizvođača,
- ii) **Predugovor o dodjeli fiksne premije** znači ugovor potpisan između Operatora za OIEiEK i potencijalnog privilegovanog proizvođača iz velikih postrojenja, a koji predstavlja garanciju da će, ukoliko postrojenje OIEiEK izgradi u predviđenom roku i u skladu sa propisima, imati pravo na sticanje statusa privilegovanog proizvođača,
- jj) **Predugovor o otkupu električne energije** znači ugovor potpisan između Operatora za OIEiEK i potencijalnog privilegovanog proizvođača iz malih postrojenja, a koji predstavlja garanciju da će, ukoliko postrojenje OIEiEK izgradi u predviđenom roku i u skladu sa propisima, imati pravo na sticanje statusa privilegovanog proizvođača,
- kk) **Privilegovani proizvođač** je proizvođač električne energije iz OIEiEK koji ima pravo na podsticaj (pravo na garantovanu otkupnu cijenu ili pravo na premiju) za proizvedenu električnu energiju u skladu sa ovim zakonom,
- ll) **Proizvođač električne energije iz OIEiEK** je proizvođač koji proizvodi električnu energiju iz OIEiEK na ekonomski izvodljiv način, uz zaštitu okoliša i u kojem je omogućeno mjerenje svih energetske veličina,
- mm) **Projekat korištenja obnovljivog izvora energije** znači pripremu i izgradnju postrojenja koja koriste OIE, a koji je upisan u Registar projekata,
- nn) **Prosumer** označava krajnjeg kupca električne energije koji proizvodi električnu energiju iz OIEiEK za dio svojih potreba iz sopstvenog energetskog postrojenja s mogućnošću predaje više proizvedene električne energije u mrežu u vidu monetarnog kredita,
- oo) **Referentna cijena električne energije** znači cijenu električne energije koja se koristi za otkup električne energije iz postrojenja koja koriste OIEiEK i koristi se za utvrđivanje otkupne cijene za električnu energiju iz postrojenja koja koriste OIEiEK, a utvrđuje je Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Regulatorna komisija),
- pp) **Tehnološke kvote** označavaju maksimalnu instalisanu snagu postrojenja iz obnovljivih izvora energije iskazanu u kW, za koje se mogu sklapati ugovori o dodjeli premije i ugovori o otkupu električne energije iz čl. 44. i 45. ovog Zakona,
- rr) **Ugovor o dodjeli fiksne premije** označava ugovor između Operatora za OIEiEK i privilegovanog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora iz velikih postrojenja,
- ss) **Ugovor o otkupu električne energije** znači ugovor između Operatora za OIEiEK i privilegovanog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora iz malih postrojenja,
- tt) **Ugovor o snabdijevanju električne energije sa neto obračunom** označava ugovor između prosumera i snabdijevača na osnovu šeme snabdijevanja neto obračuna,
- uu) **Velika postrojenja** označavaju elektrane na obnovljive izvore energije iznad utvrđenog praga instalisane snage postrojenja u skladu sa ovim Zakonom,
- vv) **Zajednica obnovljivih izvora energije** označava pravno lice:
- 1) koje proizvodi energiju iz obnovljivih izvora i zasniva se na otvorenom i dobrovoljnom učešću, autonomna je i efektivno se kontroliše od strane članova suvlasnika koji se nalaze u blizini projekta postrojenja obnovljive energije i koje je u vlasništvu i razvijeno od tog pravnog lica,
 - 2) čiji su članovi fizička lica, mala/srednja preduzeća i/ili jedinice lokalne samouprave, ustanove i preduzeća u većinskom vlasništvu lokalne samouprave,
 - 3) čija je primarna svrha da obezbijedi ekološke, ekonomske ili društvene koristi za svoje članove ili za lokalne oblasti gdje su locirana, a ne samo finansijsku dobit,
- zz) **Zamjenska tržišna cijena** označava cijenu, po kojoj privilegovani proizvođač električne energije iz OIEiEK koji je ostvario pravo iz člana 29. stav (1) tačka b), prodaje električnu energiju Operatoru za OIEiEK do uspostave organizovanog dan unaprijed tržišta električne energije.

Obrazloženje

"Smatramo da tehnološke kvote ne bi trebale biti definirane u jedinicama planirane proizvodnje električne energije (MWh), nego isključivo u jedinicama instalirane snage postrojenja (kW). Naime, analizom sustava aukcija (tehnoloških) kvota za OIE u zemljama u regiji i EU, uočeno je kako kvote za poticanje proizvodnje iz OIE u najvećem broju država nisu iskazane u planiranoj proizvodnji električne energije, nego u instaliranoj snazi/kapacitetu.

Smatramo da je apsolutno nelogično na ovaj način definirati tehnološke kvote. Naime, instalirana snaga postrojenja (za kojeg investitor aplicira za premiju/feed-in-tarifu) je fiksna, nepromjenjiva i lako se definira – dok proizvodnja, s obzirom da je ipak riječ o obnovljivim izvorima energije, ovisi o vremenskim uvjetima i vrlo je varijabilna. Navedeno može generirati brojne probleme, koji su već detektirani i u praksi s obzirom da su do sada (u APOEF-u) kvote bile definirane i u instaliranoj snazi i u planiranoj godišnjoj proizvodnji. Tako se događalo da se (kako to vremenski uvjeti diktiraju) s proizvođačima koji su se u kvote uklapali instaliranom snagom raskidaju ugovori o otkupu jer je premašena godišnja proizvodnja (po principu „last in - first out“). Ovim zakonom nije adresirana upravo ta mogućnost – da u jednom trenutku proizvodnja iz „poticanih“ elektrana premaši onu koja je definirana kao poticana. Tu proizvedenu električnu energiju netko mora i preuzeti i platiti – postavlja se pitanje na koji način će se ovakvi i slični slučajevi rješavati, te hoće li se, kako je praksa bila do sada, raskinuti ugovor o otkupu s onim proizvođačem koji ga je posljednji potpisao? Stoga držimo kako je imperativ da tehnološke kvote, pa samim tim i aukcije budu iskazane u instaliranoj snazi (kW)."

Amandman I se ne prihvata.

Obrazloženje:

Predloženim amandmanom predložila se izmjena st. c), d), nn), pp) izbačeni st. j), dd), izmjena st. c), d) nn) i pp) će se izvršiti u skladu sa Amandmanom V, dok st. j) i dd) nisu prihvaćeni iz razloga što se predlagač Zakona opredjelio i za navedenu mogućnost za prosumerska postrojenja.

AMANDMAN II

U članu 17. u tački cc) interpunkcijski znak "." mijenja se sa interpunkcijskim znakom "," i iza tačke cc) dodaje se nova tačka dd) i glasi:

„dd) zaključivanje ugovora o uređenju međusobnih odnosa s nadležnim operatorom distributivnog sistema“

Obrazloženje

"Smatramo da Operator za OIEiUK mora imati obvezu potpisivanja posebnog Ugovora o uređenju međusobnih odnosa s operatorom distribucijskog sustava, kako bi se regulirali ključni odnosi između Operatora za OIEiUK i nadležnog ODS-a (poput primjerice načina i rokova dostave podataka)."

Amandman II se prihvata na način da se u članu 17. u tački bb) interpunkcijski znak "." mijenja se sa interpunkcijskim znakom "," i iza tačke bb) dodaje se nova tačka cc) i glasi:

„cc) zaključuje ugovor o uređenju međusobnih odnosa s nadležnim operatorom distributivnog sistema“.

Obrazloženje:

Prihvata se Amandman II, kojim će se dodatno urediti odnosi između ODS-ova i Operatora za OIEiEK.

AMANDMAN III

U članu 28. stav (2) mijenja se i glasi:

- (2) Ugovor iz stava (1) ovog člana, između ostalog, sadrži odredbe vezane za obavezu prikupljanja fakturirane naknade za podsticanje OIE, doznačavanje prikupljenih/naplaćenih sredstava na račun Operatora za OIEiEK, dostavu podataka o finalnoj potrošnji električne energije krajnjih kupaca, međusobna prava i obaveze u vezi s preuzimanjem, obračunom i naplatom pripadajuće količine električne energije proizvedene iz OIE, obavezu snabdjevača ili kvalifikovanog kupca da izda Operatoru za OIEiEK bankarsku garanciju radi osiguranja naplate.

Obrazloženje

"U Članku 28. propisano je kako će se Ugovorom o uređenju međusobnih odnosa s opskrbljivačem propisati odredbe vezane za obvezu prikupljanja fakturirane naknade za poticanje OIE. Smatramo kako u Zakonu nisu dovoljno precizno definirane obveze opskrbljivača. Naime, u kontekstu prikupljanja naknade za poticanje mora se jasno definirati što se i po kojoj cijeni fakturira, naplaćuje i "transferira" Operatoru i u kojem roku za koje obračunsko razdoblje. Naknadu za poticanje i po samoj definiciji snosi krajnji kupac (a samim tim i obvezu), a ne opskrbljivač. Zadatak opskrbljivača je da prikupi sredstva od krajnjeg kupca i ta sredstva transferira Operatoru za OIEiUK. Stoga možemo govoriti samo i isključivo o obvezi opskrbljivača da prikupljenu/naplaćenu naknadu od svojih kupaca „transferira“ Operatoru za OIEiUK. Drugim riječima, sve dok kupac ne plati račun opskrbljivaču, a samim tim i naknadu za poticanje OIEiUK koja je na istom iskazana, opskrbljivač nema i ne može imati obvezu iz vlastitih sredstava isplatiti iznos naknade za poticanje Operatoru za OIEiUK. U kontekstu planiranja potrebnog iznosa naknade za poticanje, Operator za OIEiUK prilikom izračuna potrebnih sredstava može uzeti u obzir podatke o prosječnom stupnju naplate opskrbljivača u godini koja prethodi godini za koju se naknada utvrđuje. Na taj način osigurala bi se likvidnost Operatora za OIEiUK bez nametanja obveze opskrbljivačima za nešto što je zakonom propisana obveza krajnjim kupcima, što bi predstavljalo izravno kršenje Zakona o obveznim odnosima FBiH."

Amandman III se prihvata.

Obrazloženje:

Predloženi amandman odražava dosadašnji način prikupljanja naknade.

AMANDMAN IV

U članu 33. u stavu (4) riječi "količina energije" mijenjaju se riječima "ukupnih instalisanih snaga".
U članu 33. u stavu (5) riječi "količina energije" mijenjaju se riječima "ukupnih instalisanih snaga".

Obrazloženje

"Nastavno na Amandman I., ukoliko se isti prihvati, odnosno prihvati se definiranje tehnoloških kvota u terminima instalirane snage, nužno je usvojiti i ovaj amandman i izmijeniti članak 33. stavke (4) i (5), a kako bi isti odražavao prihvaćene izmjene."

Amandman IV se prihvata.

Obrazloženje:

S obzirom da je prihvaćeno da se FIT i FIP aukcije tj. tehnološke kvote i obimi aukcija definišu u jedinici snage a ne u jedinici energije, a što je detaljno navedeno u obrazloženju na Amandman V, potrebno je prihvatiti i Amandman IV.

AMANDMAN V

U članu 34. u stavu (3) riječi "količina energije" mijenjaju se riječima "instalirana snaga".

Obrazloženje

"Nastavno na Amandman I, ukoliko se isti prihvati, odnosno prihvati se definiranje tehnoloških kvota u terminima instalirane snage, nužno je usvojiti i ovaj amandman i izmijeniti članak 33. stavke (4) i (5), a kako bi isti odražavao prihvaćene izmjene."

Amandman V se prihvata na način da:

- u članu 3. stav c) mijenja se i glasi: "**Aukcija za mala postrojenja - FIT Aukcija** je proces nadmetanja kojim se pobjedniku/pobjednicima dodjeljuje pravo prodaje električne energije proizvedene iz OIEiEK iz malih postrojenja, a nadmetanje se vrši za tehnološke kvote definisane u jedinicama instalisane snage (kW),"
- u članu 3. stav d) mijenja se i glasi: "**Aukcija za velika postrojenja - FIP Aukcija** je proces nadmetanja, kojim se pobjedniku/pobjednicima dodjeljuje podsticaj u vidu fiksne premije po isporučenom MWh električne energije iz OIEiEK iz velikih postrojenja, nadmetanje se pritom vrši za obim aukcija definisan u jedinicama instalisane snage (kW),"
- u članu 3. stav dd) mijenja se i glasi: "**Obim aukcije** označava maksimalnu količinu električne energije iz obnovljivih izvora energije iskazanu u GWh, koja će biti podsticana putem fiksnih premija kroz sprovođenje aukcija,"
- u članu 3. stav ss) mijenja se i glasi: "**Tehnološka kvota** označavaju maksimalnu instalisanu snagu postrojenja iz obnovljivih izvora energije iskazanu u kW, koja će biti podsticana putem garantovane otkupne cijene u toku jedne kalendarske godine,"
- u članu 34. u stavu (3) riječi "količina energije" mijenjaju se riječima "instaliranih snaga",
- u članu 37. u stavu (2) riječi "proizvodnje" mijenjaju se riječima "instalirane snage".

Obrazloženje:

Kako je prihvaćeno definisanje tehnoloških kvota i obima aukcija u jedinicama snage (kW ili MW) potrebno je uskladiti i ostale članove/stavove zakona kako bi odredbe Zakona bile usaglašene i konzistentne.

AMANDMAN VI

U članu 46. stav (2) mijenja se i glasi:

- (2) Instalirana snaga elektrane, u slučaju primjene šema snabdjevanja neto obračuna, ne može biti veća od odobrene priključne snage objekta krajnjeg kupca, a maksimalna instalirana snaga za sve prosumere ograničava se na 150 kW."

U članu 46. stav (5) se briše.

Iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

- (5) Prosumer naknadu za korištenje mreže plaća na cjelokupnu potrošnju ostvarenu u obračunskom mjesecu.

Obrazloženje

"Ovim Zakonom otvaraju se mogućnosti integracije kupaca/proizvođača – prosumera, ali se na adekvatan način ne adresiraju problemi i poteškoće, te ostale implikacije koje će njihova pojava imati za operatora distribucijskog sustava čiji će se način rada i poslovanja značajno izmijeniti. Prije svega moramo naglasiti kako je za uspješnu integraciju prosumera ključno osigurati da se ne ugrozi stabilnost distribucijske mreže. Pritom ograničavanje maksimalne instalirane snage elektrane na vrijednost odobrene priključne snage objekta krajnjeg kupca, kako je to predviđeno ovim Prijedlogom, može potencijalno i ugroziti stabilnost mreže, ali i postići suprotan učinak od onog koji je namjeravan ovim Prijedlogom. Naime, ukoliko je cilj da što je moguće više krajnjih kupaca djeluje prosumerski, ovako postavljenim ograničenjem zapravo se postiže suprotno. Tako bi priključenje jednog prosumera veće instalirane snage (odnosno većeg potrošača), zapravo „zauzelo kapacitet“ za prosumere manje instalirane snage (kao što su primjerice kućanstva). Iz tog razloga smatramo kako je dobro u početku ograničiti instaliranu snagu i za prosumere koji nisu u kategoriji kućanstava. Također, s obzirom da je prosumer ujedno potrošač, smatramo nužnim da se u zakonu jasno definira da on kao krajnji kupac, plaća distributivnu mrežarinu za cjelokupnu potrošnju. Naglasili bismo da pojava prosumera uz nepostojanje obveze plaćanja distributivne mrežarine za proizvođače, može dovesti do povećanja cijene distributivne mrežarine (jer rastu troškovi ODS-a, a smanjuje se količina električne energije koja se distribuira), što će se konačno odraziti i na povećanje finalne cijene za krajnje kupce. Drugim riječima, svi krajnji kupci subvencionirat će proizvođače (pa time i prosumere) na razini distribucije. Smatramo i kako uvođenje mogućnosti neto mjerenja za kućanstva (pored

mehanizma neto obračuna) predstavlja nepotrebnu komplikaciju koja će značajno usložniti procedure kako za opskrbljivače tako i za same potencijalne prosumere. Iz navedenog razloga smatramo kako je nužno svim prosumerima omogućiti isključivo shemu neto obračuna, neovisno o tome je li riječ o kućanstvima ili ostalim potrošačima. "

Amandman VI se djelomično prihvata na način da se u članu 46. stav (2) mijenja se i glasi:
"(2) Instalirana snaga elektrane, u slučaju primjene šema snabdjevanja neto mjerenja ili neto obračuna, ne može biti veća od odobrene priključne snage objekta krajnjeg kupca, a maksimalna instalirana snaga po pojedinačnom postrojenju ograničava se na 150 kW."

Ostali dijelovi ovog amandmana se ne prihvataju.

Obrazloženje:

Predmetnim Amandmanom VI, koji se sastoji od tri izmjene unutar člana 46: prvo se želi ograničiti maksimalna instalirana snaga za sve prosumere na 150 kW (prva izmjena), a što nije niti realno niti je u skladu sa analizom koju provodi Radna grupa za izradu NECP/ECP na koji će se oslanjati i Uredba o kvotama. Naime, prema analizama doprinos koji se očekuje od prosumera do 2030. godine je na nivou 280 MW, dok se predmetnim amandmanom uvodi ograničenje na 150 kW. U slučaju prihvatanja Amandmana i uvođenja administrativnog ograničenja instalirane snage na 150 kW, postizanje ciljeva predviđenih NECP-om bilo bi izuzetno otežano, ako ne i nemoguće. Ukoliko se mislio na ograničenje snage po pojedinačnom korisniku tada se može konstatovati da navedeni stav nije pravno formulisan na adekvatan način. Ukoliko se radi o navedenom ograničenju po jednom prosumeru, **tada bi se ovaj dio amandmana trebao prihvatiti.**

Drugom izmjenom se želi ukinuti neto mjerenje kao model za prosumere, kako se ističe zbog složenosti procedura. S obzirom da će se svakako procedure za snabdjevače mijenjati, dodatna izmjena ne bi predstavljala neku novu aktivnost nego bi bila sadržana u već potrebnoj aktivnosti.

Trećom izmjenom se dodaje stav (5) "Prosumer naknadu za korištenje mreže plaća na cjelokupnu potrošnju ostvarenu u obračunskom mjesecu."

Navedena pravna formulacija nije prihvatljiva jer je u određenoj mjeri neodređena. Cijenimo da termin "cjelokupna potrošnja" obuhvata potrošnju sa distributivne mreže, kao i potrošnju električne energije direktno iz elektrane za sopstvene potrebe. Prihvatanje prijedloga da prosumer plaća naknadu za korištenje mreže na cjelokupnu potrošnju ostvarenu u obračunskom mjesecu značilo bi plaćanje i naknade za energiju koju je potrošio direktno, bez korištenja distributivnog sistema.

AMANDMAN VII

Naziv člana 48. mijenja se i glasi:

**„Član 48.
(Shema neto obračuna)“**

U članu 48. st. (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase:

- „(3) Ukoliko je tokom obračunskog perioda prosumer predao više električne energije u mrežu nego što je preuzeo, razlika između predate i preuzete električne energije se prenosi u naredni obračunski period u korist prosumera i to u vidu monetarnog kredita izraženog u KM.
- (4) Monetarni kredit se utvrđuje za svaki obračunski period.
- (5) Monetarni kredit se poništava nakon prvog kvartala tekuće godine i prosumer nema pravo na naknadu za neiskorišteni monetarni kredit iz prethodnog obračunskog perioda.“

U članu 48. stav (6) se briše.

Dosadašnji stav (7) postaje stav (6).

Dosadašnji stav (8) postaje stav (7), mijenja se i glasi:

„(7) Vrijednost monetarnog kredita predstavlja proizvod energetskeg kredita i jedinične cijene koja će se utvrditi u ugovoru s snabdjevačem.“

Obrazloženje

"Smatramo kako je u shemi neto obračuna, kako je ista definirana u članku 49. vrijednost monetarnog kredita (koji predstavlja proizvod energetskeg kredita i jedinične cijene koja odgovara jediničnoj cijeni komponente energije sadržane u maloprodajnoj cijeni opskrbljivača umanjene za 10%) s pozicije opskrbljivača neprihvatljivo određena. Naime, ovaj „višak“ energije opskrbljivač ne planira, nije mu niti potreban, pa nije logično da isti plaća tako blizu „prodajnoj“ cijeni. Prenisko postavljena razlika u cijeni neće motivirati proizvođača da instalira postrojenje na način da svojom proizvodnjom bude što bliže potrošnji, tj. da neto učinak bude blizu 0, a ostavlja prostora potencijalnim malverzacijama od strane proizvođača.

Cijena električne energije ima izraženu sezonalnost pa je tako u razdoblju kada je proizvodnja iz fotonaponskih elektrana najveća (u drugom i trećem kvartalu) cijena električne energije na tržištu niža u odnosu na prvi i četvrti kvartal u godini (kada se očekuje da će prosumer „netirati“ proizvedenu električnu energiju). Budući da se električna energija ne može uskladištiti, opskrbljivač se za prosumera ponaša kao „baterija“, te je prema ovom Prijedlogu predviđeno da njegov stupanj korisnosti bude na razini od 90%. Ukoliko znamo da je, prema trenutno dostupnim podacima s referentnih burzi razlika u cijenama prvog i četvrtog kvartala u odnosu na drugi i treći kvartal viša od 20%, ovakvim načinom obračuna stvara se izravna financijska šteta opskrbljivaču. Većom očekivanom integracijom solarnih elektrana ova razlika u cijenama trebala bi biti još viša. Također, cijena električne energije u tzv. „solarnim satima“, kada je proizvodnja električne energije u fotonaponskim elektranama najviša, već danas je najniža u danu, a tijekom vikenda ili praznika, kada pada potrošnja, ove cijene mogu biti i negativne. Upravo iz ovog razloga svakom se opskrbljivaču mora ostaviti mogućnost kreiranja posebne ponude za svakog prosumera ili skupinu prosumera, prvenstveno uzimajući u obzir njihove dijagrame potrošnje, a samim tim i trošak koji se pritom stvara za opskrbljivača.

Budući da je Člankom 55. u stavku (1) ovog Prijedloga zakona opskrbljivačima nametnuta i obveza balansiranja prosumera iz kategorije kućanstva, navedeno generira stvarne troškove opskrbljivaču, u čemu nalazimo i dodatno uporište za naš prijedlog.

Prema tome, jasno je kako je umanjnje maloprodajne cijene opskrbljivača na sada određenih 10% neutemeljeno i zaista prenisko. U prilog navedenom govori i činjenica da je u Republici Hrvatskoj ovo umanjnje za ekvivalentan model neto-obračuna definirano na 20% - dok je u Srbiji primjerice definiranje umanjnja (odnosno cijene) prepušteno isključivo opskrbljivaču (nije formalno ograničeno). Stoga smatramo kako je ovakav pristup, utemeljen na praktičnim iskustvima iz našeg okruženja, nužno primijeniti i u Federaciji BiH.

Također, smatramo kako se fiksiranjem ovog iznosa umanjnja u tekstu Zakona **izravno diskriminiraju prosumeri na distribucijskom području JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar** zbog razlika u dizajnu tarifnih stavova za kupce JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar u odnosu na tarifne stavove JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo. Naime, tarifni stavovi JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar sezonski su diferencirani, tj. prosječne cijene električne energije u ljetnim mjesecima (ožujak-listopad) za kupce ovog poduzeća niže su od cijena u zimskim mjesecima (studen-veljača), za razliku od JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo koje nije sezonski diferenciralo cijene nego su prosječne cijene jednake kroz cijelu godinu. Samim tim, prosumeri na distribucijskom području JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar, u ljetnim mjesecima, kada proizvode najviše električne energije, će za istu proizvedenu količinu ostvariti značajno manji monetarni kredit u odnosu na kupce JP Elektroprivreda BiH (10% cijene opskrbe), te će tako posljedično ostvariti i značajno manje uštede. Isključivanjem fiksnog iznosa ovog umanjnja iz teksta Zakona zapravo će se opskrbljivačima omogućiti pravednije i nediskriminatorno određivanje cijena monetarnog kredita, te će se tako pospješiti i razvoj tržišta električne energije (opskrbljivači će se kroz formiranje cijena moći međusobno „natjecati“ za prosumere, s obzirom da isti promjenom opskrbljivača biraju onog opskrbljivača koji će im ponuditi najpovoljnije uvjete)."

Amandman VII se ne prihvata.

Obrazloženje:

Izmjene st. (3), (4) i (5) kao i brisanje stava (6) (prvi dio amandmana) je vezano isključivo za neto mjerenje kao model za prosumere, kako se ističe zbog složenosti procedura. S obzirom da će se svakako procedure za snabdjevače mijenjati, dodatna izmjena ne bi predstavljala neku novu aktivnost nego bi bila sadržana u već potrebnoj aktivnosti.

Predložena izmjena stava (7): "Vrijednost monetarnog kredita predstavlja proizvod energetske kredita i jedinične cijene koja će se utvrditi u ugovoru s opskrbljivačem" **nikako nije prihvatljiva** iz razloga bi snabdjevač u datim uslovima samovoljno određivao cijenu prosumerima. Ograničenje umanjenja cijene energije koju snabdjevač preuzima od prosumera uvedeno je sa ciljem zaštite domaćinstava i malih komercijalnih kupaca koji koriste šemu neto obračuna. Iz navedenog razloga Zakonom je unaprijed određen postotak (koji je predložen u iznosu od 10 %) kako bi prosumeri jasno mogli prilikom projektovanja postrojenja odrediti period otplate postrojenja. Predložena odredba uz smanjenje cijene enegije koju prosumer preda snabdjevaču imala bi dodatni destimulativni efekat prema prosumerima, jer povećava ionako dug period otplate postrojenja prosumera.

AMANDMAN VIII

U članu 49. stav (3) riječi " neto mjerenja ili" mijenjaju se riječju "sheme"

Obrazloženje

"Nastavno na Amandman VI., ukoliko se isti prihvati, odnosno prihvati se ukidanje mogućnosti sheme neto mjerenja za prosumere iz kategorije kućanstva instalirane snage do 10,8 kW, nužno je usvojiti i ovaj amandman i izmijeniti članak 49. stavak (3), a kako bi isti odražavao prihvaćene izmjene."

Amandman VIII se ne prihvata.

Obrazloženje:

Navedeni amandman je povezan sa drugim dijelom amandmana VI, kao i prvim dijelom amandmana VII, koji nisu prihvaćeni. Također navedeni amandman je povezan i Amandmanom I te je već obrazloženo zašto se ne ukida neto mjerenje kao opcija za prosumere.

AMANDMAN IX

U članu 50. u stavu (1) tačka c) iza riječi „realiziranju” brišu se riječi „neto mjerenja i”.

U članu 50. u stavu (1) tačka e) iza riječi „primjena” brišu se riječi „neto mjerenja i”.

U članu 50. u stavu (1) tačka f) iza riječi „vrijednosti” brišu se riječi „energetskog i”.

U članu 50. u stavu (1) tačka i) iza riječi „shema” brišu se riječi „neto mjerenja i”.

Obrazloženje

"Nastavno na Amandman VI, ukoliko se isti prihvati, odnosno prihvati se ukidanje mogućnosti sheme neto mjerenja za prosumere iz kategorije kućanstva instalirane snage do 10, 8 kW, nužno je usvojiti i ovaj amandman i izmijeniti članak 50. stavak (1), točke c), e), f) i i), a kako bi isti odražavao prihvaćene izmjene."

Amandman IX se ne prihvata.

Obrazloženje:

Navedeni amandman je povezan sa drugim dijelom Amandmana VI, kao i prvim dijelom Amandmana VII koji nisu prihvaćeni. Također navedeni amandman je povezan i Amandmanom I te je već obrazloženo zašto se ne ukida neto mjerenje kao opcija za prosumere.

B. PREDLOŽENI AMANDMANI DAMIRA DŽEBE, delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH:

AMANDMAN I

Amandman I koji glasi:

Član 17. stav (1) tačka e) „vrši obračun i prenos sredstava Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine” SE BRIŠE, a tačke f), g), h), i), j), k), l), m), n) o), p), r), s), t), u), v), z), aa), bb) i cc) postaju tačke e), f), g), h), i), j), k), l), m), n) o), p), r), s), t), u), v), z), aa), bb).

Objašnjenje

„Članom 14. stav (1) tačka n) propisano je da Operator za OIEiEK brine o namjenskom trošenju sredstava dok je Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine osnovan i posluje u skladu sa Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine (”Službene novine FBiH”, broj: 33/03) kojim se osniva Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine, utvrđuje struktura, organizacija, upravljanje i rukovođenje Fondom, imovina i poslovanje Fonda, izvori, namjena i način korištenja sredstava Fonda, te uređuju druga pitanja u vezi s pribavljanjem i upravljanjem sredstvima Fonda. Shodno navedenom svaki od organa ima svoje zakonom propisane nadležnosti. Definicija u samom Zakonu o obnovljivim izvorima energije i efikasne kogeneracije u članu 3. (definicije i pojmovi) stav (1) tačka cc) glasi „Naknada za podsticanje znači naknada koju plaćaju svi krajnji kupci električne energije, a koja se koristi za podsticanje korištenja OIEiEK.” Iz definicije se vidi da Operator za OIEiEK nema pravo po ovom zakonu prebacivati namjenska sredstva Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine koji će ih koristiti za energetske obnovu što je definisano dalje u ovom zakonu (npr. postavljanje fasada i otvora na zgradama).”

Amandman I se prihvata i član 17. stav (1) glasi:

”Operator za OIEiEK ima slijedeće nadležnosti:

- a) donosi interna pravila rada i poslovanja Operatora za OIEiEK,**
- b) donosi Uputstvo o radu Balansne grupe OIE,**
- c) usvaja, uz saglasnost Ministarstva, Pravilnik o aukcijama, provodi procese i postupke aukcija,**
- d) donosi, uz saglasnost Vlade Federacije, Program o sufinansiranju prosumera iz kategorije domaćinstva,**
- e) prikuplja, obrađuje i vodi evidenciju o ukupnoj električnoj energiji proizvedenoj u postrojenjima koji koriste OIE iz kojih Operator za OIEiEK vrši otkup električne energije,**
- f) prikuplja, obrađuje i vodi evidenciju o ukupnoj električnoj energiji proizvedenoj u postrojenjima prosumera,**
- g) u skladu sa članom 45. ovog zakona, na zahtjev potencijalno privilegovanog proizvođača, zaključuje predugovor o dodjeli premije,**
- h) u skladu sa članom 45. ovog zakona, na zahtjev privilegovanog proizvođača, zaključuje ugovor o dodjeli premije,**
- i) u skladu sa članom 44. ovog zakona, na zahtjev potencijalnog privilegovanog proizvođača, zaključuje predugovor za otkup električne energije,**
- j) u skladu sa članom 44. ovog zakona, na zahtjev privilegovanog proizvođača, zaključuje ugovor o otkupu električne energije,**
- k) vrši obračun i isplatu finansijskih sredstava za isporučenu električnu energiju privilegovanim proizvođačima koji su zaključili ugovor sa Operatorom za OIEiEK,**
- l) vrši isplatu premija privilegovanim proizvođačima koji su zaključili Ugovor o dodjeli premije,**
- m) sa svakim pojedinačnim snabdjevačem koji snabdijeva kupce iz Federacije, sklapa ugovor kojim će se detaljno urediti sva međusobna prava i obaveze, uključujući prikupljanje naknade iz člana 27. stav (1) ovog zakona,**
- n) izrađuje analize proizvedenih količina električne energije u odnosu na količine električne energije proizvedene iz OIE predviđene planskim dokumentom za energiju i klimu Federacije,**

- o) vrši fakturisanje i naplatu fakturisanih sredstava od snabdjevača za isporučenu električnu energiju proizvedenu u postrojenjima koji koriste OIE a iz kojih Operator za OIEiEK vrši otkup električne energije,
- p) prikuplja i obrađuje podatke o ukupnoj finalnoj potrošnji električne energije u Federaciji koje dostavljaju operatori distributivne mreže, snabdjevači i kupci koji samostalno nabavljaju električnu energiju za sopstvene potrebe iz uvoza, na mjesečnom nivou, radi obračuna naknada,
- r) vrši isplatu sredstava za balansiranje elektroenergetskog sistema nadležnom tijelu za članove balansne grupe OIE ili balansno odgovornoj strani s kojom Operator za OIEiEK zaključi ugovor o prenosu balansne odgovornosti,
- s) vodi poseban transakcijski račun za obračun i plaćanje električne energije proizvedene iz OIEiEK,
- t) provodi propisane aktivnosti vezane za promovisanje OIEiEK u skladu sa članom 51. ovog zakona,
- u) dostavlja izvještaje o svim provedenim aukcijama u skladu sa ovim Zakonom,
- v) dostavlja polugodišnje i godišnje izvještaje o radu i poslovanju Vladi Federacije, Ministarstvu i Regulatornoj komisiji,
- z) vodi Registar garancije porijekla, te izdaje, vrši prenos i poništavanje garancija porijekla električne energije,
- aa) utvrđuje administrativnu barijeru,
- bb) zaključuje ugovor o uređenju međusobnih odnosa s nadležnim operatorom distributivnog sistema“.

Obrazloženje:

Aktivnosti koje provodi Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (FMERI) na izradi Programa energijske efikasnosti u rezidencijalnom sektoru je praktički bazirana na naknadi koju FMERI treba da osmisli putem nekog od resornih zakona. Zakon o korištenju OIEiEK u Federaciji BiH je upravo pravo mjesto gdje se predmetna naknada treba zakonski kreirati, odnosno jedan dio naknade koju solidarno uz račun za električnu energije uplaćuju krajnji kupci. Pored projekata OIE, predmetnom naknadom bi se implementirao program EE, kojeg na prijedlog FMERI usvaja Vlada FBiH, a sve po uzoru na rješenje koje je i u Republici Srpskoj definisao isti zakon (Zakonu o OIE RS).

Zakon o Fondu za zaštitu okoliša FBiH, definiše njihovu organizaciju, upravljanje i sl., ali način obračuna i prikupljanja pojedinih naknada propisuje resorno ministarstvo koje je nadležno za oblast na koju se naknada odnosi. To znači, da je za oblast energijske efikasnosti, FMERI nadležan za propisivanje načina određivanja naknade (visina, izvor, itd.). Napominjemo da je Fond za zaštitu okoliša FBiH vladino neprofitno finansijsko tijelo koje je oformljeno radi implementacije okolinskih projekata, pa tako i projekata za implementaciju mjera energijske efikasnosti koje doprinose kako okolinskim benefitima, tako i uštedama energije i energenata.

Također, bitno je napomenuti da se sve naknade prikupljene po osnovu važećeg Zakona o Fondu raspoređuju u omjeru 70% kantoni, 30% Federacija BiH. Obzirom da Fond nema nadležnost da prati utrošak sredstava koji je doznačen kantonima, ne može se osigurati njihov namjenski utrošak u oblasti EE i OIE.

S druge strane, prihodi Fonda prikupljeni po osnovu drugih zakona i propisa omogućavaju i njihov namjenski utrošak. Primjer takvog načina prikupljanja sredstava je Zakon o vodama u FBiH kojim je propisana obaveza uplate naknada, definisana njihova raspodjela (gdje je propisano da 15% prikupljenih naknada se prosleđuje u Fond za zaštitu okoliša), kao i njihova namjena. Navedene naknade se prikupljaju od 2006. godine, te se ovakav mehanizam prikupljanja sredstava pokazao kao operativno provodiv i uspješan.

Fond nema namjenski prihod za projekte EE, a obaveze date mu zakonskim i planskim dokumentima iz ove oblasti rastu, nužno je bilo osigurati kontinuirani namjenski izvor sredstava.

Međutim, kako je vidljivo iz dostavljenim amandmana, većina amandmana je išla u smjeru da se navedena sredstva za Fond za zaštitu okoliša ne bi trebala osigurati kroz naknadu za podsticanje proizvodnje iz OIE, tako je i navedeno "signal" da u ovom trenutku nije moguće na navedeni način osigurati kontinuirana sredstva za Fond za zaštitu okoliša, te se zbog istog amandman i prihvata.

AMANDMAN II

U članu 27. brišu se st. (6), (7), (8), (9), (10) i (11).

Obrazloženje

"Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine osnovan i posluje u skladu sa Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 33/03) kojim su definisani izvori sredstava kojima Fond raspolaže i koje namjenski troši, a naknada za podsticanje OIE nije među njima te je zbog toga potrebno brisati stavove (6) i (7).

Postrojenja koja koriste komunalni otpad za proizvodnju električne i/ili toplinske energije korištenjem tekućeg ili čvrstog otpada ili čvrstog otpada u kombinaciji sa nekim fosilnim gorivom ili OIE, uz uslov da udio otpada čini barem 80% primarne energije ne zadovoljavaju osnovni uslov iz člana 3. stav (1), tačka k) Obnovljivi izvori energije znače obnovljive nefosilne izvore energije (vjetar, sunce, geotermalni izvori, talasi, plima/oseka, hidroenergija, biomasa, deponijski plin, plin iz postrojenja za preradu otpada i bioplin), te se zbog toga brišu i stavovi (8) i (9), a koji se odnose na podsticanje proizvodnje iz takvih postrojenja.

Stavove (10) i (11) je potrebno brisati jer je nemoguće izvršiti kontrole primanja bilo kakvih subvencija, tzv. državne pomoći jer ne postoje javni registri u kojima je moguće izvršiti uvid te se otvara mogućnost manipulacija."

Amandman II se djelomično prihvata, na način da se brišu st. (6) i (7), a st. (8), (9), (10) i (11) postaju st. (6), (7), (8) i (9).

Član 27. stav (8):

"Proizvođaču električne energije koji koristi OIE, a koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć srazmjerno se umanjuje garantovana otkupna cijena ili premija." se mijenja i glasi:

"Proizvođaču električne energije koji koristi OIE, a koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć za postrojenje za proizvodnju električne energije proizvedene iz OIEiEK, čija je proizvodnja predmet podsticanja, srazmjerno se umanjuje garantovana otkupna cijena ili premija."

U članu 41. stav (4) se briše.

Obrazloženje:

Odgovor: Navedeni amandman ima tri cjeline:

- prva se tiče Fonda za zaštitu okoliša, iako član 18. stav (2) tačka 7. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03) propisuje da se prihodi Fonda mogu osigurati iz drugih izvora sredstava određenih posebnim zakonom, drugim propisima ili ugovorom, a što Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i jeste, u ovom trenutku ne postoji "politička volja" da se navedeno uredi na predloženi način, te se ovaj **dio Amandmana II prihvata.**
- druga cjelina je vezana za podsticanje proizvodnje električne/toplotne energije iz komunalnog otpada, navedeno **nije prihvatljivo** jer smo bili u obavezi, u skladu sa RED II direktivom (2001/2018) isto prihvatiti i uvrstiti direktno u podsticaje, a na navedeni način smo napravili pravni osnov da Vlada FBiH može Uredbom propisati navedeno podsticanje, te smo isto ograničili na 5% zbog velike cijene dobijene energije na ovaj način. U definicijama (član 3. Zakona) je definisan plin iz postrojenja za preradu otpada (definicija koja je preuzeta iz RED II direktive). S obzirom na navedeno ovaj **dio Amandmana II se ne prihvata.**
- treća cjelina je u vezi umanjenja garantovane otkupne cijene/premije u slučaju primanja državne pomoći. EU direktive isključuju paralelno podsticanje, tj. ako neko ima podsticaj od strane Operatora za OIEiEK, nije dozvoljeno da se po istom osnovu podstiče tj. dobija državnu pomoć. Navedena dva stava predstavljaju otklanjanje manipulacija i dobijanja državne pomoći od strane više institucija, a ne kao što stoji u obrazloženju da navedeno otvara mogućnost manipulacija, te se u skladu sa navedenim ovaj **dio Amandmana II prihvata na gore navedeni način.**

AMANDMAN III

Briše se član 52 (sufinansiranje izgradnje postrojenja prosumera) a čl. 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70 i 71 postaju 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 i 70.

Obrazloženje

"Ukupan iznos prikupljene naknade za podsticanje OIEiEK u 2022. godini iznosio je 25.791.194,71 KM što znači da se ovim prijedlogom Zakona izdvaja dodatnih 10%. Od ukupne količine prikupljene naknade (2.579.119,47 KM) za podsticanje kategorije prosumera. Dodatno izdvajanje implicira i dodatno povećanje naknade za isti iznos što je atak na ionako osiromašene građane Federacije Bosne i Hercegovine koji plaćaju naknadu za podsticanje. Ako se tome dodaju predviđena povećanja za nezakonita izdvajanja za Fond za zaštitu okoliša (10%) i za proizvodnju električne energije iz krutog otpada (5%) koji nije obnovljivi izvor energije, potrebno povećanje naknade prikupljene od građana se treba povećati za najmanje 25%.

Podsticaj prosumerima iz kategorije kućanstava se ogleda u uštedi troškova električne energije koji su direktan rezultat ovog zakona jer se prosumerima omogućuje predavanje viška proizvedene energije u distributivnu mrežu, a za isti iznos se umanjuje količina energije preuzete iz mreže na kraju obračunskog razdoblja. Ovim zakonom se prosumeri izuzimaju balansne odgovornosti. Gore navedeno predstavlja podsticaj koji je dovoljan za ekonomsku isplativost za ulaganje u obnovljive izvore energije u kategoriji prosumera. Dodatna naknada bi samo značila dodatni profit korisnicima ove kategorije koji bi bio financiran iz naknade za podsticanje OIEiEK prikupljene od građana i privrednika na području Federacije Bosne i Hercegovine. Uvođenje kategorije prosumera je podsticaj sam po sebi te izgradnju postrojenja prosumera nije potrebno dodatno podsticati."

Amandman III se ne prihvata.

Obrazloženje:

Prosumeri predstavljaju krajnje kupce električne energije koji mogu biti najčešće domaćinstva ili mala i srednja preduzeća, koji dio svojih potreba zadovoljavaju iz vlastitog postrojenja. S obzirom da naknadu za obnovljive i plaćaju krajnji kupci električne energije, Program predstavlja alat kojim se dio naknade vraća krajnjim kupcima električne energije iz kategorije domaćinstva, a ne kao i do sada isključivo investitorima. S obzirom na male cijene električne energije koje plaćaju krajnji kupci iz kategorije domaćinstva i još uvijek velike cijene opreme koju bih instalirali, teško je očekivati da bi se "dovoljan" broj kupaca iz kategorije domaćinstva odlučio za ugradnju postrojenja (velik period isplativosti). Također, kako je u prethodnom period veći broj proizvođača prekinuo ugovore o otkupu električne energije sa Operatorom za OIEiEK, stvorio se "prostor" da bez povećanja naknade značajno unaprijedimo proizvodnju iz OIE, bez dugogodišnjih podsticaja, tako što bi se dio naknade usmjerio onim kategorijama koje najviše učestvuju u plaćanju naknade.

AMANDMAN IV

U članu 55. se brišu st. (2), (3) i (4) i dodaju se novi st. (2), (3) i (4) koji glase:

- (2) Kvalificirani proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora, a priključeni su na prenosnu mrežu su balansno odgovorni i plaćaju troškove balansiranja.
- (3) Kvalificirani proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora, a priključeni su na distributivnu mrežu su balansno odgovorni, a troškove balansiranja plaća i snosi Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju.
- (4) Operator za OIEiEK će donijeti upute o načinu plaćanja troškova balansiranja.

Obrazloženje

"Obrazloženje: Stavovi (2), (3) i (4) se brišu i mijenjaju novima koji su u odnosu na predložene provodivi i zakoniti te iziskuju manje troškove. Za pokrivanje troškova balansiranja na distributivnoj mreži dovoljna su sredstva oslobođena izlaskom vjetroelektrane iz sistema podsticaja. Razlozi ovakvog definisanja balansne odgovornosti proizvođača električne energije iz OIE priključenih na distributivnu mrežu su višestruki, počevši od činjenice da su svi mali i mikro

proizvođači priključeni na distributivnu mrežu. Predloženo obavezno planiranje dan unaprijed iziskuje nabavu skupocjenih software-a i ostalih troškova implementacije sistema planiranja proizvodnje dan unaprijed. Identičnu vrstu troškova (dodatno zapošljavanje, obuka, nabava i implementacija specijalizovanog software-a za obradu nekoliko hiljada planova na dnevnoj razini) u značajnom iznosu bi trebao i Operator za OIEiEK planirati i snositi.

Uvođenje dodatnih gore navedenih troškova mikro i malim proizvođačima rezultirat će nerentabilnom proizvodnjom, a posljedično tome i gašenjem proizvodnih postrojenja što nikome ne ide u prilog jer se Federacija Bosne i Hercegovine opredijelila za povećanje postojećih kapaciteta, a nikako za smanjenje postojećih.

Sve operativne radnje koje bi Operator za OIEiEK trebao vršiti ukoliko se usvoji prijedlog Zakona uslovljavaju dodatne ljudske i materijalne resurse jer se prijedlogom zakona usložnjava procedura i nagomilava nepotrebna administracija u Operatoru što će zasigurno dovesti do povećanja troškova Operatora što implicira potrebu za povećanje naknade za podsticanje OIEiEK. Proizvođačima se također nepotrebno usložnjavaju procesi što će zasigurno dovesti do povećanja troškova proizvodnje i smanjenje interesa za izgradnju novih proizvodnih kapaciteta. Iz navedenog je lako zaključiti da bi prijedlog zakona uzrokovao povećanje izdvajanja za naknadu i smanjenje izgradnje novih proizvodnih kapaciteta što je suprotno svim nacionalnim i europskim strategijama i ciljevima. Način balansiranja koji je predložen ovim Amandmanom pojednostavljuje način rada, sprječava nepotrebne troškove i gomilanje administracije što pozitivno djeluje na izgradnju novih kapaciteta bez potrebe povećanja naknade za podsticanje OIEiEK. Sredstva za plaćanje balansiranja proizvođača na distributivnoj mreži od strane Operatora za OIEiEK su ekvivalentna sredstvima koje Operator plaća za podsticanje proizvodnje proizvođačima koji izlaze iz sistema podsticaja te nema potrebe za povećanjem naknade za podsticanje OIEiEK. (Velik broj postrojenja je izišao iz sistema podsticaja uslijed promjena na tržištu. Npr. Sve vjetro elektrane, sve hidro elektrane i veliki broj solarnih elektrana)."

Amandman IV se ne prihvata.

Obrazloženje:

Oslobađanje troškova balansiranja malih proizvođača iz OIE je u suprotnosti sa EU Acquisom, prema kojem predloženo predstavlja nedozvoljenu državnu pomoć. Također, konstatacija u obrazloženju amandmana da plaćanje troškova balansiranja ne bi povećalo naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz OIEiEK je iracionalno, kao i poređenje troškova balansiranja sa troškovima koje je Operator za OIEiEK imao prema proizvođačima sa kojima je imao potpisan ugovor o otkupu električne energije iz OIEiEK, s obzirom da u ovom trenutku tih troškova Operator za OIEiEK nema, te da bi predloženi troškovi za balansiranje proizvodnje bili kao prvo neodređivi, kao drugo nepotrebni, posebno iz razloga što su proizvođači u prethodnom periodu za vrlo kratak period oplatili svoje investicije pa dodatno plaćanje troškova balansiranja malim i mikro proizvođačima koji su svoje investicije isplatili je direktno prebacivanje novca svih građana Federacije i svih krajnjih kupaca električne energije koji su u obavezi da plaćaju naknadu na račune investitora koji uglavnom svoju energiju prodaju van Federacije. Troškovi balansiranja koji bi nastali prema Operatoru nisu uračunati te je pogrešna konstatacija da bi se usvajanje predloženih amandmana uštedila značajna finansijska sredstva i to u 25% iznosu, jer prema navedenom, troškovi balansiranja koje bih pokrивao Operator za OIEiEK bi bili 0 KM. Dodatni uposlenici u Operatoru ne bi bili potrebni, kako se navodi jer već postoje "virtulane elektrane" koje predviđaju proizvodnju za svoju grupu postrojenja, te navedena aktivnost, prema dostupnim informacijama ne zahtijeva značajne resurse, već se radi o isključivo softverskom online alatu, putem kojeg se unose podaci, računaju pojedinački deblansi kao i cijene debalansa po pojedinačnom korisniku. S obzirom da su proizvođači balansno odgovorni oni bi snosili sve troškove debalansa.

AMANDMAN V

Briše se član 56. a članovi 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70 i 71 postaju članovi 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68 i 69.

Obrazloženje

"Izmjenom stavova (2), (3) i (4) člana 55., član 56. postaje nepotreban."

Amandman V se ne prihvata.

Obrazloženje:

S obzirom da prethodni amandman (Amandman IV) nije prihvaćen, niti ovaj amandman se ne prihvata.

V. broj: _____/2023
18.07.2023. godine
Sarajevo

